چکیده طرح پژوهشی

مرحله آغازین طرح «ایجاد و توسعه روبوداک: روبات پژوهشیار»

آزاده محبی

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات یکی از باسابقه‌ترین موسسات پژوهشی در حوزه علوم اطلاعات، پردازش زبان طبیعی و مدیریت اطلاعات پژوهش است. طی سال‌های گذشته فعالیت‌های پژوهشی و اجرایی فراوانی برای توسعه و کاربست فناوری اطلاعات در کشور در راستای کمک به پژوهشگران در پژوهشگاه انجام شده است. از مهم‌ترین دستاوردهای این فعالیت‌ها می‌توان به سامانه‌هایی همچون گنج برای مدیریت اطلاعات پژوهش کشور، طراحی و توسعه اصطلاح‌نامه‌های مختلف موضوعی و همچنین سامانه مدیریت اصطلاحات، پژوهش‌های کاربردی در حوزه مترجم ماشینی و نمایه‌سازی ماشینی، پایگاه‌های اطلاعات پایه پشتیبان پژوهش، پژوهش‌های متعدد در حوزه علم سنجی، داده کاوی و پردازش زبان طبیعی اشاره کرد. برای سطح هم‌افزایی، ایجاد هم‌گرایی بین پژوهش‌ها و در عین حال توسعه حوزه‌های پژوهشی در راستای اساسنامه پژوهشگاه، راهکارهایی نظیر تعریف و انجام طرح‌های مشترک و کاربردی و نیز توسعه آزمایشگاه‌های میان رشته‌ای، می‌تواند راهگشا باشد.

طرح ایجاد و توسعه روبوداک طرحی است که بستر مناسبی را فراهم خواهد کرد تا پروژه‌های مشترک پژوهشی و میان رشته‌ای با محوریت مدیریت اطلاعات انجام شود. *روبوداک* یک روبات پژوهشیار است که می‌تواند به عنوان منشی پژوهشی، یک پژوهشگر را در جستجو، بازیابی، ساماندهی، دسته‌بندی، ترجمه، نمایه‌گذاری و ذخیره‌سازی اطلاعات و یافته‌های علمی، یاری برساند. این روبات می‌تواند به‌صورت گفتاری و دیداری با پژوهشگر ارتباط برقرار کند و دستوراتی انجام دهد. روبوداک در نهایت نمادی از آخرین دستاوردهای پژوهشی پژوهشگاه در حوزه مدیریت، پردازش، و تحلیل دانش و اطلاعات، علم‌سنجی، پردازش زبان طبیعی و پردازش صوت و تصویر خواهد بود. با اجرای این طرح، زمینه‌ای برای تثبیت مرجعیت پژوهشگاه در حوزه‌های پیش‌گفته در کشور فراهم می‌شود و ارتباط با سازمان‌هایی که در این حوزه‌ها فعالیت می‌کنند، تسهیل می‌گردد. در طرح روبوداک از فناوری‌ها و دستاوردهای موجود و توسعه‌یافته در دنیا و کشور در حوزه‌های روباتیک، روبات‌های اجتماعی، پردازش زبان طبیعی و ابزارهای کنترل و پردازش تصویر، صوت و ویدئو به صورت حداکثری برای توانمند کردن روبوداک استفاده خواهد شد تا بستر مناسبی برای عملیاتی کردن پژوهش‌ها و تحقیقات پژ.وهشگاه فراهم گردد.

پیشنهادیه حاضر، مرحله آغازین از این طرح بلندمدت است که طی آن یک روبات اجتماعی پژوهشیار با قابلیت‌های اولیه مشخصی نظیر جستجو و بازیابی اطلاعات در زبان‌های فارسی و لاتین توسعه می‌یابد.